

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ

31 MAYIS TÜTÜNSÜZ BİR DÜNYA GÜNÜ

Çocuklar ve gençler tütün endüstrisinin hedefinde!

KORUMALIYIZ!

Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre 18 yaşına kadar her birey çocuk olarak kabul edilmektedir (1). Yaşamın 10-19 yaş dönemi adolesan (ergen) ve 15-24 yaş dönemi de gençlik dönemleridir (2,3). Daha geniş bir perspektifle genç bireyler 10-24 yaş grubunu işaret etmektedir (4). Belirtilen bu dönemlerin tamamı bağımlılıklar açısından riskli dönemlerdir. Tütün bağımlılığı bu bağımlılıklar arasında önlenebilir ölüm nedenleri arasında ilk sıralarda yer almaktadır (5).

Tütün bağımlılığı her yaş için çok tehlikelidir, her yaşta birey tütün bağımlısı olabilir. Ancak, bağımlılıkların çocukluk, ergenlik ve gençlik dönemlerinde daha yüksek riskte olduğu bilinmektedir. Tütün bağımlılığının oluşması için tütün kullanmayı denemek yeterlidir. Bir başka ifadeyle, tütün ürünü deneyenlerin bağımlı olma riski oldukça yüksektir. Bu bağımlılığın çok çeşitli nedenleri vardır. Nedenleri oluşturan en önemli yapı TÜTÜN ENDSTRİSİdir. Tütün endüstrisi, taktikleri sayesinde Dünya'daki tütün ürünlerinin hedef gruplarına ulaşmasına neden olmakta, yeni bağımlı kitleler yaratmaya devam etmektedir. Ne yazık ki gençler bu hedef grupları arasında daha kırılgan olan gruptur ve taktiklere "aldanmaya" daha açıktır. Bu durum; bilgi ve farkındalık düzeyinin eksikliği, riskli davranışlara yönelim kolaylığı, akranlardan etkilenme gibi nedenlere bağlı olarak gelişebilmektedir. Bu taktikler nedeniyle aşağıda da belirtilen istenmeyen bazı durumlar bugünün gerçeķleri arasındadır (6-13):

1. Çocuklar ve gençler arasında yeni nesil tütün ürünleri artma eğilimindedir. Elektronik tütün ürünleri, ısıtılmış ürünler yaygın olan yeni nesil ürünler arasındadır. Klasik sigara da halen bu gruplar arasında yaygındır.
2. Tütün ürününü denemek çocukluk ve gençlik döneminde daha kolay olmaktadır.
3. Tütün bağımlılığı alkol, madde ve kumar, ekran, bilgisayar gibi davranışsal diğer bağımlılıklarla birlikte görülebilmektedir.
4. Tütün kullanımı diğer riskli davranışlarla arkadaştır. Örneğin; tütün kullanan gençler daha kötü beslenmekte, daha az ve düzensiz uyumakta, daha az fizik egzersiz yapmaktadırlar.
5. Dünya'da çocuklar ve gençler tütün üretiminde de yer almaktadırlar. Çocuk işçiliği tütün endüstrisi tarafından kullanılmaktadır. Tütün retiminde çalışan çocukların yeşil tütün hastalığına yakalanma riskleri erişkinlere göre daha yüksektir.
6. Tütün endüstrisi yalan söylemektedir. rnleri arasında "zarar" kıyaslaması yapmaktadır. Oysa tütün ürünlerinin hepsi öldürmektedir. Yapılan bilimsel araştırmalar yeni nesil ürünlerin de zararlarını ortaya koymaktadır. Örneğin; kamuoyuna yansıyan elektronik sigaranın yol aıtığı, ölümle sonuçlanabilen EVALI olarak bilinen akut akciğer hasarı bunlardan sadece birisidir.
7. Tütün endüstrisi kamu sağlığı politikalarını hedef almaktadır, politikaları geriletmeye çalışmaktadır. Endüstrinin Dünya'da çok sayıda ülkede kamu politikalarına sızdığı çeşitli

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ

raporlarda ortaya konulmaktadır. Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi'nin tarafı olan ülkelerde bile bu olumsuz etkinin oldukça yüksek olduğu durumlarla karşılaşmaktadır.

Tütün endüstrisi taktiklerini ÖNLEMEK bir halk sağlığı önceliğidir. Bu öncelik Dünya'da yaşıyan bütün çocuklar korunduğunda yerine getirilecektir. Dolayısıyla, bütün halk sağlığı profesyonellerinin bu amaç için ortak hareket etmeleri son derece değerli ve önceliklidir.

31 Mayıs "Tütünsüz Bir Dünya Günü", bu yılın teması ile uyumlu şekilde bir mücadele günüdür. Halk Sağlığı Uzmanları Derneği Tütün ile Mücadele Çalışma Grubu bu mücadelede; her zaman, her durumda inisiyatif almaktadır.

Saygılarımızla,

HASUDER Tütün ile Mücadele Çalışma Grubu tarafından hazırlanmıştır.

Kaynaklar:

1. UNICEF, <https://www.unicef.org/child-rights-convention/convention-text>
2. WHO, adolescent health https://www.who.int/health-topics/adolescent-health#tab=tab_1
3. WHO, <https://www.who.int/southeastasia/health-topics/adolescent-health>
4. WHO, <https://www.who.int/southeastasia/health-topics/adolescent-health>
5. WHO, tobacco <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/tobacco>
6. Youth <https://tobaccoatlas.org/challenges/youth/>
7. WHO, <https://www.who.int/news/item/23-05-2024-tobacco-and-nicotine-industry-tactics-addict-youth-for-life>
8. Tobacco growing. <https://tobaccoatlas.org/challenges/growing/>
9. Pagano A, Le T, Fong T, Reid R, Delucchi K, Guydish J. Gambling, tobacco use, and health among individuals in substance use disorder treatment. *Am J Addict.* 2023 Nov;32(6):563-573.
10. Marques A, Loureiro N, Avelar-Rosa B, Naia A, Matos MG. Adolescents' healthy lifestyle. *J Pediatr (Rio J).* 2020 Mar-Apr;96(2):217-224.
11. Jonas A. Impact of vaping on respiratory health. *BMJ.* 2022 Jul 18;378:e065997.
12. WHO, <https://youtu.be/VIW-Ultrnms>
13. <https://www.who.int/news/item/16-11-2023-new-who-campaign-highlights-tobacco-industry-tactics-to-influence-public-health-policies>